

El Reglament de Privacitat europeu: Una reforma encertada?

Marta Pont Guixa

mpontg@uoc.edu

Dipòsit: 20/05/2020

Treball Final de Grau

Àrea d'especialització: Dret de la Unió Europea

Director/a: Andrés Borja Alcaraz

Curs 2020, 1r semestre

DECLARACIÓ D'HONOR: Jo, Marta Pont Guixa, declaro que aquest Treball de Final de Grau per a l'obtenció del Grau en Dret de la UOC ha estat elaborat en la seva totalitat per mi mateixa, de conformitat amb la normativa de la UOC, i sense cap intervenció externa llevat de les orientacions proporcionades pel meu tutor. Així mateix, declaro que aquest treball és original i que no ha estat presentat a cap altra institució, ni publicat, ja sigui en la seva totalitat o per parts.

Índex

Resum i paraules clau	2
Abstract and key words	2
Acrònims	3
INTRODUCCIÓ	4
1 Àmbit d'aplicació	8
1.1 <i>Material</i>	9
1.2 <i>Subjectiu</i>	11
1.3 <i>Territorial</i>	12
1.4 <i>Temporal</i>	13
2 Anàlisi comparada de la proposta de RPCE i el RGPD	15
2.1 <i>Zones de concurrència</i>	15
2.1.1 <i>Lex generalis vs lex specialis</i>	15
2.1.2 <i>Buits legals i supòsits d'aplicació poc clars</i>	18
2.2 <i>Inconsistències i duplicitats</i>	19
2.2.1 <i>Bases legals disponibles per al tractament de dades personals</i>	19
2.2.2 <i>Condicions del consentiment</i>	21
2.2.3 <i>Política de cookies</i>	21
2.2.4 <i>Opcions de configuració de privacitat ab initio</i>	24
2.2.5 <i>Duplicitats</i>	25
3 Perspectives futures	26
CONCLUSIONS	29
Referències bibliogràfiques	31
Annexos	35
<i>Annex I: Qüestionari utilitzat per a guiar les entrevistes</i>	35
<i>Annex II: Síntesi de les entrevistes dutes a terme</i>	35

El Reglament de Privacitat europeu: Una reforma encertada?

Marta Pont Guixa (mpontg@uoc.edu)
Grau en Dret – Dret de la Unió Europea

Resum

Més de tres anys després de la proposta de la Comissió Europea del que hauria d'esdevenir el nou marc normatiu per a la protecció de la confidencialitat de les comunicacions electròniques a Europa, en substitució de la Directiva vigent de 2002, les negociacions entre els colegisladors europeus es troben encallades. Els grans interessos de la indústria de les telecomunicacions i de la publicitat en línia, d'una banda, i les posicions divergents entre els estats membres respecte a la ponderació entre una major privacitat dels individus i una major flexibilitat per al mercat, de l'altra, estan darrera del gran retard acumulat d'un Reglament que hauria d'haver entrat en vigor paral·lelament al Reglament General de Protecció de Dades (RGPD). Aquest treball examina els punts de convergència i les diferències entre la proposta de Reglament de privacitat europeu (RPCE) i el RGPD, en atenció al contingut dels drets fonamentals diferenciats però relacionats que desenvolupen i als subjectes que protegeixen, i tenint en compte el principi d'especialitat de les normes jurídiques. Partint d'una anàlisi comparada de l'àmbit d'aplicació respectiu de cada norma i també del concurrent, el treball se centra en alguns dels elements de la proposta de RPCE que han estat objecte de majors crítiques per part de la indústria i d'alguns experts legals per raó de duplicitats o inconsistències amb la normativa de protecció de dades. L'objectiu últim d'aquest estudi és avaluar la conveniència de la reforma proposada.

Paraules clau

Privacitat, dades personals, comunicacions electròniques, consentiment, *cookies*, OTT.

Abstract

Over three years since the European Commission's proposal for a new legal framework to protect the confidentiality of electronic communications in Europe, amending the current 2002 Directive, negotiations between co-legislators are stalled. The long delay in adopting a Regulation that should have entered into force in parallel to the General Data Protection Regulation (GDPR) is due to two main reasons. Firstly, to the high interests at stake from the telecom and the tech ad industries. Secondly, to the discrepancies among Member States regarding the balance between individuals' privacy and a higher flexibility for the market players. This study examines the areas of convergence and the differences between the proposed e-Privacy Regulation (ePR) and the GDPR, considering the different but related fundamental rights they develop, the subjects they protect and the *lex specialis* principle implications. Departing from a compared analysis of the respective and shared scope of application of both norms, the study focuses on some of the most controversial aspects of the proposed ePR according to the industry and some legal experts regarding alleged duplications or inconsistencies with the data protection rules. The ultimate purpose of this study is to assess the convenience of the proposed reform.

Key words

Privacy, personal data, electronic communications, consent, cookies, OTT.

Recompte de paraules: 10.409

ACRÒNIMS

CDFUE	Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea
CECE	Codi Europeu de Comunicacions Electròniques
CEPD	Comitè Europeu de Protecció de Dades
DOUE	Diari Oficial de la Unió Europea
ePR	<i>European Privacy Regulation</i> (en anglès)
GDPR	<i>General Data Protection Regulation</i> (en anglès)
IP	Protocol d'Internet
OTT	<i>Over-The-Top services</i> (serveis de transmissió lliure)
RGPD	Reglament General de Protecció de Dades
RPCE	Reglament de Privacitat en les Comunicacions Electròniques
TEDH	Tribunal Europeu de Drets Humans
TJUE	Tribunal de Justícia de la Unió Europea
SEPD	Supervisor Europeu de Protecció de Dades
UE	Unió Europea

INTRODUCCIÓ

Més de tres anys després de la proposta de la Comissió Europea del que hauria de ser el nou marc legislatiu per a la protecció de la confidencialitat de les comunicacions electròniques a Europa, complementant l'ambició d'un nou marc legislatiu per a la protecció de dades aplicable des del maig del 2018, les negociacions entre els legisladors europeus es troben estancades. Un darrer intent de la presidència finlandesa del Consell de la Unió Europea (UE) el novembre del 2019 per arribar a un acord entre els estats membres va fracassar estrepitosament amb el rebuig d'un treballat text de compromís, posant de manifest les posicions nacionals divergents en relació amb un dossier que ha estat objecte d'atenció per part de molts grups d'interès.

La proposta del Reglament sobre el respecte de la vida privada i la protecció de les dades personals en el sector de les comunicacions electròniques¹ (en endavant, Reglament de privacitat o RPCE) era una de les accions previstes en l'Estratègia per a un Mercat Únic Digital² del 2015, a fi de reforçar la confiança i la seguretat en el Mercat Comú digital. Concretament, respecte de les regles existents en la Directiva en vigor des del 2002³ i actualitzada per darrer cop el 2009⁴, la proposta de text revisat té com a objectius garantir un nivell elevat de protecció de la intimitat dels usuaris de serveis de comunicacions electròniques i condicions de competència equitatives per a tots els agents que operen en aquest mercat, a banda de millorar l'eficàcia de la normativa existent, segons es detalla en l'exposició de motius de la proposta citada. Entre altres coses, el text revisat respon a una creixent preocupació dels ciutadans europeus sobre la privacitat de les seves comunicacions digitals, d'acord amb els resultats d'una enquesta duta a terme a nivell europeu⁵ el juliol del 2016, que ja posava de manifest aleshores que a un 72% dels ciutadans europeus els preocupava molt la garantia de la confidencialitat dels seus correus electrònics i d'altres serveis de missatgeria instantània en línia, i prop d'un 80%⁶

---

¹ UNIÓ EUROPEA. Proposta de Reglament del Parlament Europeu i del Consell sobre el respecte de la vida privada i la protecció de dades personals en el sector de les comunicacions electròniques i pel qual es deroga la Directiva 2002/58/CE (Reglament de privacitat i comunicacions electròniques), 10 de gener de 2017, COM/2017/010 final - 2017/03 (COD), 41 pàgines.

² UNIÓ EUROPEA. Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions "Una Estratègia per al Mercat Únic Digital d'Europa", 6 de maig de 2015, COM(2015) 192 final, 23 pàgines.

³ UNIÓ EUROPEA. Directiva 2002/58/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de juliol de 2002, relativa al tractament de dades personals i a la protecció de la intimitat en el sector de les comunicacions electròniques (Directiva de privacitat i comunicacions electròniques). Diari Oficial de la Unió Europea, 31 de juliol de 2002, L 201, pàg. 37-47.

⁴ UNIÓ EUROPEA. Directiva 2009/136/CE del Parlament Europeu i del Consell de 25 de novembre de 2009, per la qual es modifiquen la Directiva 2002/22/CE relativa al servei universal i als drets dels usuaris en relació amb les xarxes i els serveis de comunicació electrònics, la Directiva 2002/58/CE relativa al tractament de dades personals i a la protecció de la intimitat en el sector de les comunicacions electròniques i el Reglament (CE) no 2006/2004 sobre la cooperació en matèria de protecció dels consumidors. Diari Oficial de la Unió Europea, 18 de desembre de 2009, L 337/11, pàg. 11-36.

⁵ COMISSIÓ EUROPEA. *Flash Eurobarometer 443 e-Privacy* [en línia] Luxemburg: Oficina de Publicacions de la Unió Europea, 216. ISBN 978-92-79-63169-6 [Consulta: 29/03/2020]. Disponible a: <https://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/FLASH/surveyKy/2124>.

⁶ *Ibid.*, pàg. 29. Veure també el punt 3.2 de l'exposició de motius del RPCE citat.

consideraven molt important que el seu consentiment fos necessari per permetre l'accés a tercers a les seves dades personals emmagatzemades en llurs ordinadors, tauletes o telèfons mòbils.

Amb tot, i malgrat la clara aposta de la Comissió Europea i del Parlament Europeu en aquest sentit, a hores d'ara el triàleg institucional per a l'adopció del text ni tan sols ha començat, a l'espera que el Consell adopti la seva posició. Després del fracàs de la presidència finlandesa, i en l'actual situació d'emergència sanitària arran de la COVID-19, l'esperança que l'actual presidència croata prioritzi aquest dossier entre la seva llista és més aviat baixa. Tanmateix, que s'arribi a un acord sobre aquest text, més tard o més d'hora, és inevitable i en interès de tots grups afectats, tant dels ciutadans com de la indústria de les telecomunicacions, a fi de dotar de major seguretat jurídica l'intercanvi de dades personals i no personals en un àmbit especialment estratègic i lucratiu per a la publicitat i el màrqueting. A més, el text revisat estén l'àmbit de protecció a les comunicacions electròniques efectuades en el context d'activitats professionals, donant cobertura així també a les persones jurídiques, i permetent que quedin emparades pels articles 7 i 8 de la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea (CDFUE)⁷, d'acord amb les exigències del Tribunal de Justícia de la UE (TJUE) i del Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH)⁸.

Finalment, l'aprovació d'aquest text revisat hauria d'actualitzar i particularitzar la Directiva de privacitat vigent a la llum dels canvis tecnològics esdevinguts en els darrers anys, i especialment tenint en compte els estàndards més alts de protecció de dades personals establerts en el Reglament General de Protecció de Dades⁹ (en endavant, RGPD). És precisament en aquest darrer punt que aquest treball se centra, tenint en compte les crítiques que el text proposat ha suscitat degut a un suposat solapament legislatiu i a possibles inconsistències amb el RGPD.

Així doncs, l'objectiu d'aquest treball és fer una anàlisi comparativa entre el RGPD, en tant que *lex generalis*, i el futur Reglament europeu de privacitat en les comunicacions electròniques (RPCE), en tant que *lex specialis*, que pretén complementar i/o particularitzar la normativa aplicable al tractament de dades personals en l'àmbit de les comunicacions electròniques (1.2 de l'exposició de motius del RPCE). A partir d'aquesta anàlisi jurídica comparada l'autora pretén posar de relleu l'àmbit d'aplicació propi d'una i altra normativa, les àrees d'intersecció, i també les possibles inconsistències entre ambdues normatives en els supòsits de concurrència. La premissa de partida és que el Reglament de privacitat europeu proposat conté una sèrie de

---

⁷ UNIÓ EUROPEA. Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea. Diari Oficial de la Unió Europea, 18 de desembre del 2000, C 364/1, pàgs. 389–405.

⁸ Base jurídica 2.1 en l'exposició de motius del RPCE citat.

⁹ UNIÓ EUROPEA. Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament General de Protecció de Dades). Diari Oficial de la Unió Europea, 4 de maig de 2016, L 119, pàgs. 1-88.

duplicitats i/o inconsistències amb el Reglament de protecció de dades d'aplicació general i pot conduir, així, a una certa inseguretat jurídica pel que fa a la seva aplicació pels seus destinataris. Tenint en compte el gran abast potencial d'aquesta tasca, cal assenyalar que queda exclòs de l'àmbit d'aquest estudi tota consideració no relacionada directament amb la normativa europea de protecció de dades, com per exemple els vincles amb el Codi Europeu de Comunicacions Electròniques (CECE) o amb qualsevol altra normativa de caràcter sectorial.

L'elecció d'aquest tema ve donat per dos motius: un de caire personal i un de caire acadèmic. A nivell personal, l'autora té interès en temes de privacitat i protecció de dades, i en la seva professió dóna suport a l'empresa on treballa per garantir el compliment corporatiu amb la normativa de protecció de dades. A nivell acadèmic, cal destacar la rellevància jurídica, social i econòmica d'ambdós Reglaments objecte d'estudi, en la mesura que desenvolupen dos drets recollits en la CDFUE (article 7: respecte de la vida privada i familiar i article 8: protecció de dades de caràcter personal)¹⁰, que ahora es tradueixen en importants obligacions i conseqüències per a empreses i proveïdors de serveis que operen en l'àmbit digital. El gran retard acumulat per a l'entrada en vigor del Reglament de privacitat, inicialment previst el 25 de maig del 2018, degut a l'encallament de les negociacions dels legisladors europeus, posa de manifest els interessos divergents i la complexitat d'aquesta normativa, la qual cosa en justifica una anàlisi detallada capaç de destriar-ne els elements essencials i aportar major claredat.

Per últim, un darrer punt relatiu a la metodologia utilitzada per a l'elaboració d'aquest treball. L'autora ha escollit el mètode de la comparació jurídica interna¹¹, que permet estudiar normes o institucions jurídiques pertanyents a un mateix ordenament jurídic; en aquest cas, l'ordenament jurídic europeu. Cal destacar que un dels dos textos no constitueix encara una norma jurídica com a tal, sinó que es tracta d'una proposta legislativa. Així doncs, es prendran com a textos de referència la proposta de partida de la Comissió Europea prèviament citada i les esmenes introduïdes per la darrera Presidència finlandesa del Consell de la UE i votades en seu del Consell el novembre del 2019¹², comentant només tangencialment el nou text circulat per la Presidència croata¹³ però que encara no ha estat objecte de debat general. L'anàlisi se centrarà en determinar, d'una banda, l'àmbit d'aplicació propi de cada norma, així com les zones de

---

¹⁰ BEELEN, Alex. Fiche de guidance n° 37 ePrivacy. A: *Guide pratique du RGPD – Fiches de guidance*. Brussel·les: Bruylant, 2019, pàgs. 268.

¹¹ VILLABELLA ARMENGOL, Carlos Manuel. Los métodos en la investigación jurídica. Algunas precisiones. A: GODÍNEZ MÉNDEZ, Wendy i GARCÍA PEÑA, José Heriberto. *Metodologías: Enseñanza e Investigación Jurídica*. México D.F: Universidad Nacional Autónoma de México, 2015. Pàgs. 939-940. ISBN 978-607-02-6248-7.

¹² UNIÓ EUROPEA. Nota de la Presidència del Consell de la UE a les Delegacions: Proposta de Reglament del Parlament Europeu i del Consell relativa al respecte de la vida privada i a la protecció de les dades persones en les comunicacions electròniques pel qual es deroga la Directiva 2002/58/CE (Reglament de privacitat i comunicacions electròniques), 8 de novembre de 2019, 13808/19, 92 pàgines.

¹³ UNIÓ EUROPEA. Nota de la Presidència del Consell de la UE a les Delegacions: Proposta de Reglament del Parlament Europeu i del Consell relativa al respecte de la vida privada i a la protecció de les dades persones en les comunicacions electròniques pel qual es deroga la Directiva 2002/58/CE (Reglament de privacitat i comunicacions electròniques), 21 de febrer de 2020, 5979/20, 32pàgines.

confluència i les eventuais zones grises i, de l'altra, en analitzar les al·legades contradiccions o inconsistències entre ambdues normatives pel que fa al tractament de les dades personals. Per a fer-ho es partirà dels punts de conflicte identificats en estudis anteriors¹⁴, els quals es validaran i complementaran amb informació extreta d'entrevistes semiestructurades amb experts en ambdues o alguna d'aquestes normatives.

Entrevistes realitzades¹⁵:

- **E.P**, cap adjunt de la unitat responsable de la negociació de la proposta de RPCE a la Comissió Europea
- **T.K**, assessora de l'eurodiputada i ponent de la posició del Parlament Europeu sobre la proposta de RPCE
- **Z.A**, experta legal a la Unitat de Polítiques i Consultes del Supervisor Europeu de Protecció de Dades (SEPD)

Els annexos inclouen el qüestionari utilitzat per a guiar les entrevistes, així com una síntesi de cadascuna d'elles, tenint en compte que constitueixen la base principal d'informació qualitativa d'aquest treball. Aquests resums han estat redactats per l'autora, sobre la base de les notes preses durant les entrevistes, i han estat validats posteriorment per les persones entrevistades a fi de garantir una interpretació fidedigna.

---

¹⁴ Veure per exemple USTARAN, Eduardo. *Study of proposal for an ePrivacy Regulation* [en línia]. Berlín: Hogan Lovells, 2019, 14 pàgs. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: https://www.hoganlovells.com/~media/hogan-lovells/pdf/2019/2019_11_25_study_eprivacy_regulation.pdf?la=en;

HÄRTING, Niko. *Study on the impact of the Proposed ePrivacy Regulation* [en línia]. Berlín: Härtling Rechtsanwälte PartGmbH, 2017. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: https://www.haerting.de/sites/default/files/downloads/study_on_the_impact_of_the_proposed_eprivacy_regulation.pdf, o ZWENNE, Gerrit-Jan, KROES, Quinten i VAN EYMEREN, Joost. *ePR vis-à-vis GDPR - A comparative analysis of the ePrivacy Regulation and the General Data Protection Regulation* [en línia]. Amsterdam: Brinken Advocaten, 2018. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: https://www.informationpolicycentre.com/uploads/5/7/1/0/57104281/cipl-brinkhof_RPCE_study.pdf.

¹⁵ A petició expressa dels entrevistats/ades, en aquest treball no s'hi inclouen ni els noms, ni els cognoms, ni el càrrec específic de les persones entrevistades, a fi de protegir la confidencialitat de les converses mantingudes. Tanmateix, sí que s'hi referencien les institucions per als quals els entrevistats/ades treballen i la seva expertesa en les normatives analitzades.

1 ÀMBIT D'APLICACIÓ

El dret a la privacitat i a la confidencialitat de les comunicacions ha estat i segueix estant estretament vinculat a l'exercici d'altres drets fonamentals com ara la llibertat d'expressió o la llibertat d'associació¹⁶. En aquest sentit, pot considerar-se com un dret instrumental la protecció específica del qual està justificada amb caràcter addicional a la cobertura que ofereix la normativa de protecció de dades. Així, a diferència d'aquesta última, que se centra únicament en la protecció de dades personals, la protecció de la confidencialitat de les comunicacions pot incloure també dades no personals o dades relatives a una persona jurídica.

En un context on els ciutadans cada cop fan més ús de serveis digitals per a comunicar-se, identificar-se i accedir a serveis i productes, així com també les empreses, garantir un nivell de protecció de la privacitat de les comunicacions en l'àmbit digital similar o equivalent a l'existent en l'àmbit analògic és clau per garantir l'exercici d'altres drets fonamentals associats. Protegir la privacitat en les comunicacions electròniques no vol dir solament garantir la confidencialitat de les dades personals que compartim quan ens comuniquem, sinó també de totes aquelles dades contextuais o metadades que aporten informació sobre el lloc o el moment en què efectuem la comunicació, així com dades no estrictament personals que s'inclouen al missatge, però que poden ser informació igualment confidencial per aquell qui les comparteix, sigui un particular o una empresa, si pensem per exemple en secrets professionals o informació financera. És evident, doncs, que tant el RGPD com la proposta de RPCE comparteixen un àmbit comú d'aplicació, com a mínim a nivell material, quan es tracta de dades personals. Tanmateix, altres tipus de dades cauen fora de l'àmbit de protecció material i/o subjectiu d'una o altra norma, i entendre bé aquestes diferències és fonamental a l'hora de determinar quina normativa resulta aplicable. Val a dir, a més, que una normativa ja està en vigor, mentre que l'altra és en fase de proposta i, per tant, la seva aplicabilitat encara està per determinar. Aquest capítol analitza l'àmbit d'aplicació d'ambdues normatives des de diferents perspectives:

- **Material:** tenint en compte el tipus de dades o informació protegida;
- **Subjectiu:** tenint en compte els subjectes per als quals les normatives generen drets o obligacions;
- **Territorial:** tenint en compte l'àmbit geogràfic dins el qual les normatives són aplicables;
- **Temporal:** tenint en compte el moment a partir del qual les normatives esdevenen aplicables.

---

¹⁶ ZUIDERVEEN, Frederik; JORIS VAN HOBOKEN, Borgesius, et al. *An assessment of the Commission's Proposal on Privacy and Electronic Communications* [en línia]. Luxemburg: Oficina de Publicació de la Unió Europea, 2017. ISBN 978-92846-1100-3, pàg. 17 [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/583152/IPOL_STU\(2017\)583152_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/583152/IPOL_STU(2017)583152_EN.pdf).

Cal recordar que tant el RGPD com el futur RPCE són normes amb rang de reglament que substitueixen normatives anteriors amb rang de directiva (la Directiva 95/46/EC¹⁷ i la Directiva 2002/58/CE¹⁸, respectivament). Amb aquest canvi d'instrument legislatiu es pretén superar problemes existents d'aplicació desigual a nivell nacional mitjançant regles harmonitzades i directament aplicables per a tots els estats membres, limitant la flexibilitat normativa solament a alguns aspectes concrets. Amb tot plegat es vol garantir un nivell de protecció uniforme per als ciutadans i consumidors de la UE, i alhora evitar obstacles o restriccions als fluxos transfronterers de dades personals i no personals vinculats a productes i serveis, tot reduint els costos de compliment per a les empreses i afavorint el desenvolupament del mercat interior.

1.1 Material

L'àmbit d'aplicació material del RGPD està recollit a l'article 2 del Reglament, i cobreix tot *“tractament total o parcialment automatitzat de dades personals, així com tot tractament no automatitzat de dades personals continguts o destinats a ser inclosos en un fitxer”*. En altres paraules, el RGPD s'aplica a qualsevol forma de tractament de dades personals amb independència de la tecnologia utilitzada¹⁹. Per 'dada personal' s'entén qualsevol informació que permeti identificar directa o indirectament una persona física viva, d'acord amb la definició recollida a l'article 4.1) del Reglament. Malgrat no haver-hi una llista tancada de què constitueixen 'dades personals', el considerant núm. 30 del text enumera una sèrie de fonts digitals que permeten identificar persones i, com a tals, constitueixen dades personals, com ara adreces IP o identificadors de galetes (*cookies*).

L'apartat segon de l'article 2 recull les excepcions d'aplicació del RGPD. Així, aquest no s'aplica en els casos següents:

- Als tractaments de dades personals efectuats per una persona física en el context d'una activitat purament domèstica o personal;
- Als tractaments efectuats en el marc d'activitats no compreses dins l'àmbit d'actuació de la UE o reservades als estats membres amb certes finalitats concretes.

---

¹⁷ UNIÓ EUROPEA. Directiva 95/46/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 24 d'octubre de 1995, relativa la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades. Diari Oficial de la Unió Europea, 23 de novembre de 1995, L 281, pàgs. 31–50.

¹⁸ UNIÓ EUROPEA. Directiva 2002/58/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de juliol de 2002, relativa al tractament de dades personals i a la protecció de la intimitat en el sector de les comunicacions electròniques. Diari Oficial de la Unió Europea, 31 de juliol de 2002, L 201, pàgs. 37-47.

¹⁹ COMITÈ EUROPEU DE PROTECCIÓ DE DADES. *Opinion 5/2019 on the interplay between the ePrivacy Directive and the GDPR, in particular regarding the competence, tasks and powers of data protection authorities* [en línia]. Opinió emesa per l'òrgan responsable de la consistència en l'aplicació del RGPD, 2019, pàg. 9 [Consulta: 17/05/2020].

Disponible a:

https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/201905_edpb_opinion_eprivacydir_gdpr_interplay_en_0.pdf.

Lògicament, queda fora de l'àmbit d'aplicació material del RGPD tot tractament de dades no personals (com ara el segell de temps d'un procés realitzat per una màquina), o dades inicialment personals que han estat completament anonimitzades.

Pel que fa a l'àmbit d'aplicació material del RPCE, està recollit a l'article 2 del text proposat per la Comissió Europea, el qual estableix que el futur Reglament s'aplicarà al *“tractament de dades de comunicacions electròniques dut a terme en el marc d'una prestació i utilització de serveis de comunicacions electròniques, així com a la informació relacionada amb els equips terminals dels usuaris finals”*. A diferència del RGPD, que se centra exclusivament en la protecció de les dades personals relatives a persones físiques, l'àmbit d'aplicació material del RPCE és més ampli, protegint la confidencialitat tant de dades personals com no personals intercanviades en el context de serveis de comunicació electrònica accessibles al públic, siguin o no oferts gratuïtament²⁰. Aquest punt constitueix una innovació important respecte de la Directiva vigent, que únicament cobreix serveis de comunicació electrònica accessibles al públic mitjançant xarxes públiques, per passar a incloure també aquells accessibles al públic a partir de xarxes privades, com per exemple una Wi-Fi d'un aeroport o d'un restaurant²¹.

Dins d'aquestes dades intercanviades mitjançant serveis de comunicació electrònica (personals o no), l'article 4.3 de la proposta de Reglament distingeix entre **dades de contingut** (text, veu, vídeos, imatges i so) i **metadades** o dades tractades amb la finalitat de transmetre, distribuir o intercanviar contingut de comunicació electrònica (ex: dades que permeten rastrejar l'origen i destinació d'una comunicació, dades d'ubicació del dispositiu utilitzat, o la data, hora i duració d'una trucada o comunicació). S'exclouen de l'aplicació de la proposta de Reglament els serveis de comunicació electrònica no accessibles al públic i totes aquelles activitats excloses de l'àmbit d'actuació de la UE o reservades als estats membres en virtut de títols competencials concrets (article 2.2 de la proposta) i, consegüentment, qualsevol dada intercanviada en aquests contextos.

Per últim, cal destacar com a novetat important respecte de la Directiva anterior el fet que s'amplia la definició del que es considera 'servei de comunicació electrònica' per englobar, a banda dels serveis d'accés a Internet i els consistents en la transmissió de senyals, també els anomenats 'serveis de comunicacions interpersonals', com ara els serveis de veu sobre IP, els serveis de missatgeria i els serveis de correu electrònic basats en la web. A més, el text proposat també

---

²⁰ PANIZA FULLANA, Antonia. Una nueva era en la privacidad y las comunicaciones electrónicas: la Propuesta de Reglamento del Parlamento Europeo y del Consejo sobre el respeto de la vida privada y la protección de los datos personales en el sector de las comunicaciones electrónicas. A: *Revista Doctrinal Aranzadi Civil-Mercantil*. 2017, núm.7, pàg. 5.

²¹ GIL GONZÁLEZ, Elena; DE HERT, Paul y PAPAKONSTANTINOY, Vagelis. The proposed ePrivacy Regulation: The Commission's and the Parliament's drafts at the crossroads? A: *Brussels Privacy Hub* [en línia]. 2020. Vol. 6, núm., 20, pàg. 6 [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: <https://brusselsprivacyhub.eu/publications/BPH-Working-Paper-VOL6-N20.pdf>

recull la comunicació màquina a màquina i els aparells connectats com un tipus de servei de comunicació electrònica, tot actualitzant la Directiva de 2002 respecte dels avenços tecnològics esdevinguts en els darrers anys:

«servicio de comunicaciones electrónicas»: el prestado por lo general a cambio de una remuneración a través de redes de comunicaciones electrónicas, que incluye, con la excepción de los servicios que suministren contenidos transmitidos mediante redes y servicios de comunicaciones electrónicas o ejerzan control editorial sobre ellos, los siguientes tipos de servicios: a) el «servicio de acceso a internet», entendido según la definición del punto 2) del párrafo segundo del artículo 2 del Reglamento (UE) 2015/2120; b) el «servicio de comunicaciones interpersonales», y c) servicios consistentes, en su totalidad o principalmente, en el transporte de señales, como son los servicios de transmisión utilizados para la prestación de servicios máquina a máquina y para la radiodifusión²². (èmfasi afegit)

1.2 Subjectiu

El RGPD ofereix protecció a les persones físiques vives pel que fa al tractament de les seves dades personals, d'acord amb el que preveu l'article 1 del Reglament. Aquestes persones són referides a l'article 4.1 com a "interessats" (*data subjects*, en anglès), i se'ls reconeix una sèrie de drets en relació amb el tractament de les seves dades. Queden excloses, per tant, de la cobertura legal les persones físiques difuntes i les persones jurídiques. Val a dir que la protecció s'atorga amb independència de la nacionalitat o residència de la persona, d'acord amb el que preveu el considerant núm. 14:

La protección otorgada por el presente Reglamento debe aplicarse a las personas físicas, independientemente de su nacionalidad o de su lugar de residencia, en relación con el tratamiento de sus datos personales. El presente Reglamento no regula el tratamiento de datos personales relativos a personas jurídicas y en particular a empresas constituidas como personas jurídicas, incluido el nombre y la forma de la persona jurídica y sus datos de contacto.

Quant als subjectes passius, és a dir, aquells obligats al compliment d'una sèrie d'obligacions a l'hora de tractar dades personals, el Reglament menciona tota persona física o jurídica, autoritat pública, servei o organisme de tot tipus que tracti dades personals, sigui per iniciativa pròpia i determinant-ne els objectius i els mitjans ('responsable del tractament'), o bé per compte d'un tercer ('encarregat del tractament'), establint obligacions diferenciades en cada cas.

Pel que fa al RPCE, el subjecte central és "l'usuari final", a qui se li reconeix el dret a controlar el tractament de dades generades en el context de serveis de comunicació electrònica. A diferència del RGPD, que protegeix únicament les persones físiques ("interessats"), el concepte de 'usuari final' del RPCE ofereix un marc de protecció més ampli que engloba tota *persona física o jurídica que utilitza o sol·licita un servei de comunicació electrònica disponible per al públic*, d'acord amb la definició extreta de l'article 2 de la Directiva revisada que estableix el CECE,

---

²² UNIÓ EUROPEA. Directiva (UE) 2018/1972 del Parlament Europeu i del Consell, d'11 de desembre de 2018, per la qual s'estableix el Codi Europeu de les Comunicacions Electròniques (versió refosa), Diari Oficial de la Unió Europea, 17 de desembre de 2018, L 321/36, pàgs. 36–214, Article 2.4.

cobrint així tant individus com empreses. El considerant tercer de la proposta de Reglament justifica la protecció de les persones jurídiques en el fet que les dades de les comunicacions electròniques també poden revelar informació confidencial sobre aquestes, encara que no siguin dades personals, com ara secrets comercials o qualsevol altre tipus d'informació que tingui un valor econòmic²³. Quant als subjectes passius d'obligacions, la proposta de text s'adreça als operadors de telecomunicacions tradicionals, incloent-hi els proveïdors d'accés a Internet i de serveis consistents en la transmissió de senyals mitjançant xarxes, i amplia el seu abast a nous serveis de comunicacions interpersonals basats en Internet anomenats 'serveis de transmissió lliure' (*Over-The-Top services*, OTT), que no estaven regulats en la Directiva vigent. Aquests nous serveis que fan possibles comunicacions interpersonals no a partir de números de telèfon sinó mitjançant veu sobre IP, missatgeria instantània o correu electrònic basat en la web, com ara *WhatsApp*, *Facebook Messenger*, *Skype* o *Facetime* d'Apple, formaran part de l'àmbit subjectiu d'aplicació del futur Reglament de privacitat i estaran vinculats per les obligacions que estableix. Val a dir, tanmateix, que amb independència de l'entrada en vigor d'aquesta proposta legislativa, aquests serveis quedaran compresos dins l'àmbit d'aplicació de la Directiva de privacitat vigent a partir del 21 de desembre de 2020, data en què la definició actualitzada del que s'entén per 'serveis de comunicació electrònica' en el CECE entrarà en vigor.

1.3 Territorial

Quan a l'àmbit geogràfic d'aplicació, val a dir que ambdós textos tenen una ambició d'eficàcia extraterritorial, és a dir, més enllà de les fronteres de la Unió Europea, per tal com no basen la protecció en punts de connexió habituals com ara la nacionalitat o el lloc de residència.

L'article 3 del RGPD preveu dos criteris per a l'aplicació territorial de la normativa: d'una banda, aquest s'aplica als responsables o encarregats del tractament de dades personals establerts en territori de la Unió Europea, amb independència del lloc on realitzin efectivament les activitats de tractament, sigui dins la UE o a l'exterior (criteri del **lloc d'establiment** o seu). D'altra banda, el Reglament s'aplica al tractament de dades personals d'interessats que es trobin en la UE per part d'un responsable o encarregat no establert en territori de la UE sempre que les activitats de tractament estiguin relacionades amb l'oferta de béns o serveis a interessats que es trobin en la UE o amb el control del seu comportament (criteri dels **destinatariis** o afectats pel tractament). Això vol dir, per exemple, que una empresa americana establerta en un país de la UE que tracti dades personals hi està subjecta, així com també ho està una empresa americana no establerta

---

²³ ZWENNE, Gerrit-Jan, KROES, Quinten i VAN EYMEREN, Joost. *ePR vis-à-vis GDPR - A comparative analysis of the ePrivacy Regulation and the General Data Protection Regulation* [en línia]. Amsterdam: Brinken Advocaten, 2018. [Consulta: 17/05/2020], pàgs. 7-8. Disponible a: https://www.informationpolicycentre.com/uploads/5/7/1/0/57104281/cipl-brinkhof_RPCE_study.pdf.

a la UE però que comercialitzi productes o serveis destinats a consumidors que es trobin a la Unió.

Pel que fa a la proposta de Reglament de privacitat, l'àmbit territorial d'aplicació està regulat a l'article 3 del text i s'estén a qualsevol servei de comunicació electrònic destinat a un usuari final que es trobi en la Unió Europea, tant si el proveïdor del servei està establert en la Unió o no, com a la protecció de la informació dels equips terminals d'usuaris finals situats en la Unió. El text de compromís proposat per la presidència finlandesa del Consell²⁴ i rebutjat el novembre del 2019 va tractar d'especificar encara més els supòsits d'aplicació territorial d'aquest Reglament, afegint nous subapartats a la llista, com ara el processament de contingut i metadades de comunicacions electròniques d'usuaris finals situats a la Unió, la introducció al mercat de la Unió de *software* que permeti les comunicacions electròniques, l'oferta al públic de registres d'usuaris finals de serveis de comunicacions electròniques situats a la Unió, o l'enviament de comunicacions de màrqueting directe a usuaris finals situats a la Unió. En qualsevol cas, ens trobem novament davant d'un text que pretén tenir eficàcia més enllà de les fronteres de la Unió, i amb independència de la nacionalitat dels subjectes protegits (els 'usuaris finals', en aquest cas). Val a dir que amb el nou text proposat s'aclareix significativament l'àmbit geogràfic d'aplicació de la norma, tenint en compte que la Directiva de privacitat vigent no conté cap precepte específic al respecte en el seu articulat²⁵.

1.4 Temporal

A nivell d'aplicació temporal, el RGPD va preveure una suspensió de la seva aplicabilitat de dos anys des de la seva entrada en vigor amb la publicació al Diari Oficial de la Unió Europea (DOUE) el 4 de maig de 2016. Efectivament, el Reglament va esdevenir obligatori per a tots els estats membres el 25 de maig de 2018. Aquest llarg període de suspensió es va preveure tenint en compte l'abast i importància dels canvis introduïts pel Reglament, a fi de donar el temps necessari d'adaptació a les empreses, entitats i administracions públiques afectades.

Respecte a l'aplicació del futur Reglament de privacitat, la data òbviament és desconeguda fins que no s'arribi a un consens entre els colegisladors sobre el text en qüestió. Inicialment s'havia previst que aquest entrés en aplicació coincidint amb l'entrada en aplicació del RGPD, entenent que tots dos textos normatius serien aprovats en paral·lel. Tanmateix, els retards acumulats en l'aprovació del RPCE han deixat obsolet l'article 29 del text de la Comissió Europea relatiu a

---

²⁴ UNIÓ EUROPEA. Nota de la Presidència del Consell de la UE a les Delegacions: Proposta de Reglament del Parlament Europeu i del Consell relativa al respecte de la vida privada i a la protecció de les dades personals en les comunicacions electròniques pel qual es deroga la Directiva 2002/58/CE (Reglament de privacitat i comunicacions electròniques), 8 de novembre de 2019, *op.cit.*, pàg. 54.

²⁵ JONES, Richard i TAHRI, Dalal. EU law requirements to provide information to website visitors. A: *Computer Law & Security Review*. 2010. Núm. 26, pàg. 615.

l'entrada en vigor i aplicació. El text revisat proposat per la presidència finlandesa del Consell eliminava la data del 25 de maig de 2018 i indicava que el Reglament seria aplicable 24 mesos des de la seva entrada en vigor. Tanmateix, segons la persona entrevistada de la Comissió Europea semblaria que una *vacatio legis* d'uns pocs mesos hauria de ser suficient en aquest cas, tenint en compte els petits canvis introduïts pel RPCE en comparació amb el RGPD. Mentre el nou text no vegi la llum del dia, la normativa vigent en matèria de privacitat en les comunicacions electròniques segueix sent la Directiva 2002/58/CE anteriorment citada, d'acord amb la darrera actualització aportada per la Directiva 2009/136/CE, en vigor des del 25 de maig de 2011.

2 ANÀLISI COMPARADA DE LA PROPOSTA DE RPCE I EL RGPD

Un cop estudiat l'àmbit d'aplicació propi de cada norma en l'epígraf anterior, aquest apartat se centra en estudiar, d'una banda, les zones de confluència o superposició d'ambdues normes, tenint en compte el caràcter especial del RPCE enfront el caràcter general del RGPD. En segon lloc, aquest apartat analitza algunes contradiccions o inconsistències al·legades entre ambdues normatives pel que fa al tractament de les dades personals a fi de discernir possibles incompatibilitats o zones grises.

2.1 Zones de concurrència

Aquest subapartat examina el principi d'especialitat de les normes jurídiques als efectes de determinar l'aplicació d'una o altra normativa en aquells àmbits on concorren, així com aquells supòsits de concurrència en què l'aplicació d'aquest principi d'especialitat resulta problemàtica, donant lloc a possibles buits legals.

2.1.1 Lex generalis vs lex specialis

En primer lloc, cal tenir present que la proposta de Reglament de privacitat és una norma que pretén “precisar” i “complementar” el RGPD en matèria del processament de dades intercanviades en el context de comunicacions electròniques que es consideren dades personals. Així ho explicita l'article 1.3 i l'apartat 1.2 del preàmbul de la proposta de Reglament, que reenvia al RGPD per a qualsevol qüestió relacionada amb el tractament de dades personals que no estigui específicament coberta en la proposta de Reglament de privacitat. Paral·lelament, l'article 95 RGPD estipula que aquesta normativa no imposa noves obligacions a les persones físiques o jurídiques en matèria de tractaments de dades personals en el context de la prestació de serveis públics de comunicacions electròniques on la normativa de privacitat en comunicacions electròniques ja preveu obligacions específiques. Tot plegat ens porta a concloure que, d'acord amb el principi d'especialitat de les normes jurídiques, el marc general de protecció de dades previst al RGPD només quedarà desplaçat pel futur RPCE allà on la normativa específica de privacitat de les comunicacions electròniques prevegi obligacions especials.

Així, hem vist que el RGPD s'aplica amb caràcter general a tot tractament de dades personals relatives a persones físiques identificades o identificables, amb independència del sector de què es tracti, mentre no hi hagi cap legislació específica²⁶. En canvi, el RPCE acota el seu camp d'aplicació a dades intercanviades en el context de comunicacions electròniques, així com a

---

²⁶ GIL GONZÁLEZ, Elena; DE HERT, Paul y PAPAKONSTANTINO, Vagelis, *op.cit.*, pàg. 4.

qualsevol informació emmagatzemada i relacionada amb equips terminals d'usuaris finals (*cookies*), que tant pot incloure informació personal com no personal. Per tant, el punt d'intersecció d'ambdues normatives on el RPCE **precisa i desplaça** el RGPD com a *lex specialis* és en el tractament de dades *personals* relatives a persones físiques intercanviades en el context de serveis de comunicació electrònica accessibles al públic. En canvi, el RPCE **complementa** el RGPD pel que fa a la protecció de dades corporatives i, per tant, no personals intercanviades en el context d'aquests serveis que puguin revelar informació confidencial relativa a persones jurídiques, com ara secrets comercials o qualsevol altre tipus d'informació que tingui un valor econòmic per a l'empresa. La figura següent ressaltava de forma visual el punt d'intersecció d'ambdues normatives, així com els àmbits propis d'aplicació respectius, i aquells àmbits on el futur RPCE complementarà el RGPD.

Fig. 1: Relació i intersecció entre el RGPD i el RPCE

Font: Elaboració pròpia

Un exemple d'intersecció entre ambdues normatives s'observa en l'**ús de les cookies**. Aquestes es mencionen en el considerant núm. 30 del preàmbul i en l'article 4.1 del RGPD de manera purament descriptiva, en tant que 'identificadors en línia' que poden recollir informació personal, sense preveure obligacions especials que els siguin aplicables més enllà d'haver de comptar amb alguna de les bases legals recollides a l'article 6 RGPR per al tractament de dades de caràcter personal. En canvi, l'article 8 del RPCE preveu obligacions específiques per a les dades recollides mitjançant *cookies* dels equips terminals dels usuaris, establint una prohibició general de processament llevat que l'usuari hagi donat el seu consentiment o que el tractament sigui necessari per a oferir el servei sol·licitat. Val a dir també que el RGPD només fa referència a *cookies* que permetin identificar una persona física, mentre que RPCE estén el seu àmbit

d'aplicació a qualsevol informació recollida sobre una aplicació, aparell o terminal, amb independència de la seva connexió amb una persona física, donant per tant també cobertura a persones jurídiques i fins i tot a informació no personal²⁷.

Un altre cas d'intersecció entre ambdós textos normatius el trobem en la **regulació de les comunicacions comercials no sol·licitades**. Així, el RGPD regula tangencialment el tractament de dades personals amb finalitats de màrqueting a l'article 21.2 i al considerant núm. 47 de preàmbul, considerant-lo una base jurídica lícita per al tractament en la mesura que constitueixi un 'interès legítim' per part del responsable del tractament, però oferint a l'interessat la possibilitat d'oposar-s'hi mitjançant un acte proactiu (fórmula *opt-out*). En canvi, l'article 16 RPCE regula específicament l'enviament de comunicacions no sol·licitades per persones físiques o jurídiques mitjançant serveis de comunicacions electròniques dirigides a usuaris finals que siguin persones físiques amb finalitats de màrqueting directe.

A diferència del RGPD, que parteix d'una fórmula d'*opt-out*, permetent el tractament en base a l'interès legítim del responsable del tractament si l'interessat no s'hi oposa, el RPCE exigeix el consentiment exprés de l'usuari. Aquest darrer parteix, per tant, d'una fórmula més protectora d'*opt-in* o de *soft opt-in*, sempre que el tractament es faci en el context d'una venda d'un producte o servei en relació amb l'oferta de productes o serveis similars i s'ofereixi al client la possibilitat d'oposar-s'hi²⁸.

Val a dir, en aquest punt, que el darrer text proposat per la presidència finlandesa no recull les demandes del Comitè Europeu de Protecció de Dades (CEPD)²⁹ d'ampliar l'abast de la definició de 'màrqueting directe' per dotar de major protecció a l'usuari davant de comunicacions no sol·licitades, a fi d'incloure diversos tipus de *spam*, trucades no sol·licitades, atacs de *phishing* i altres atacs fraudulents que quedarien fora del seu abast en l'actual redacció, centrada en les comunicacions comercials³⁰. Finalment, cal destacar que en el RGPD les regles relatives al màrqueting directe s'apliquen a aquells que preparen o dissenyen les comunicacions comercials, mentre que en el RPCE les obligacions s'apliquen a aquells que les envien.

---

²⁷ HÄRTING, *op.cit.*, pàgs. 27-28.

²⁸ DEWITTE, Pierre. Email me not: direct marketing, GDPR and ePrivacy Regulation [en línia]. *Blog de la Universitat de KU Leuven (Centre for IT and IP Law)*. (20 de novembre de 2018). [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: <https://www.law.kuleuven.be/citip/blog/email-me-not-direct-marketing-gdpr-and-eprivacy-regulation/>

²⁹ El CEPD és l'organisme europeu encarregat de garantir una aplicació coherent de les normes de protecció de dades a la UE i de promoure la cooperació entre les autoritats de protecció de dades dels estats membres. Aquest organisme va substituir l'antic Grup de treball de l'article 29 amb l'entrada en vigor del RGPD el 25 de maig de 2018.

³⁰ COMITÈ EUROPEU DE PROTECCIÓ DE DADES. *Opinion 6/2017 on the Proposal for a Regulation on Privacy and Electronic Communications (ePrivacy Regulation)* [en línia]. Opinió emesa per l'òrgan responsable de la consistència en l'aplicació del RGPD, 2017, pàg. 31 [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/17-04-24_eprivacy_en.pdf

En definitiva, hem vist en aquesta secció alguns exemples de situacions en què una mateixa activitat de processament de dades personals pot caure simultàniament dins l'àmbit d'aplicació d'ambdues normatives, essent sempre prevalent en aquests casos la norma més específica (RPCE) davant la general (RGPD).

2.1.2 Buits legals i supòsits d'aplicació poc clars

Tanmateix, com reconeix el propi CEPD³¹, el principi d'especialitat pot generar problemes pràctics d'aplicació en aquells casos en què un mateix tipus de dades personals són objecte de diferents tipus de tractament, ja sigui en paral·lel o de forma simultània. Com a exemple d'això, se cita el cas d'un *data broker* que crea perfils d'usuaris sobre la base d'informació recollida mitjançant *cookies* sobre el comportament de navegació dels usuaris a internet, fent servir alhora dades obtingudes per altres fonts, com ara dades facilitades per socis comercials. El CEPD també es refereix a aquells casos en què un usuari final dóna el seu consentiment a un proveïdor de serveis (per exemple, Google Gmail), perquè transfereixi metadades o dades de contingut a un tercer en el context d'un servei de comunicació electrònica, i l'ús ulterior que aquest tercer pugui fer d'aquestes dades personals rebudes³². Val a dir que les directrius publicades per aquest organisme establert pel RGPD tenen caràcter facultatiu i pretenen aclarir la interpretació de la normativa de protecció de dades a fi de garantir una aplicació consistent, i assessorar la Comissió Europea respecte d'aquest tema i en vistes a l'adopció de nova legislació.

En principi, d'acord amb la normativa existent, si prenem com a exemple el correu electrònic, les dades personals contingudes en el correu electrònic que redacta l'expedidor del missatge estan protegides pel RGPD, mentre que el contingut i la informació contextual en trànsit; és a dir, mentre el missatge és enviat per Gmail al destinatari, cau dins l'àmbit de protecció de la normativa de privacitat electrònica. En canvi, un cop el destinatari ha rebut el correu, el tractament que faci sobre les dades personals rebudes (emmagatzematge, modificació, eliminació, transferència, etc.) torna a quedar protegit pel RGPD. Tanmateix, aquesta interpretació de la normativa obre la possibilitat que tercers que esdevinguin responsables de tractament un cop els hagin estat transmeses les dades personals aprofitin el marc jurídic més flexible del RGPD per a continuar tractant les dades personals de l'interessat sense comptar amb el seu consentiment.

El CEPD ja va alertar d'aquesta llacuna legal en la seva opinió relativa al text del Reglament proposat a l'abril de 2017³³, en què recomanava especificar en el text la prohibició dels proveïdors de serveis de comunicació electrònica o de tercers de tractar dades personals recollides amb

---

³¹ COMITÈ EUROPEU DE PROTECCIÓ DE DADES. *Opinion 5/2019, op.cit.*, apartat núm. 41.

³² COMITÈ EUROPEU DE PROTECCIÓ DE DADES. *Opinion 6/2017, op.cit.*, pàgs. 15-16.

³³ *Ibid.*

base al consentiment o a qualsevol altra base jurídica prevista al RPCE amb una base legal diferent no prevista en aquest Reglament, llevat que se sol·licités novament el consentiment de l'interessat. Amb això es pretén evitar que dades personals tractades partint de bases legals més restrictives o estrictes en el RPCE (generalment el consentiment de l'usuari) puguin veure el seu ús ampliat emparant-se en el catàleg més flexible de bases jurídiques del RGPD, donant lloc a un nivell de protecció inferior per als interessats, consumidors o usuaris.

2.2 Inconsistències i duplicitats

El text de Reglament proposat per la Comissió Europea ha estat objecte de nombroses crítiques, sobretot per part de la indústria del sector de les telecomunicacions i del comerç electrònic³⁴, que argumenten que el RGPD ja aporta suficients garanties per a la protecció de les dades personals i que el Reglament de privacitat proposat introdueix duplicitats innecessàries que donen lloc a inseguretats jurídiques respecte a l'aplicació d'una i altra normativa. Així mateix, alguns despatxos d'advocats i el propi CEPD han publicat anàlisis jurídiques prèviament citades sobre la relació i coexistència entre un i altre text normatiu on s'assenyalen algunes duplicitats i possibles inconsistències o fins i tot incompatibilitats entre ambdós. Sense ànim d'exhaustivitat, aquest apartat examina algunes de les duplicitats i inconsistències més importants al·legades per aquests estudis anteriors a la llum de les entrevistes realitzades amb personalitats coneixedores dels textos discutits en les institucions europees.

2.2.1 Bases legals disponibles per al tractament de dades personals

Una de les crítiques principals que es fan al RPCE és el sobre-ús que fa del consentiment com a base legal que legitima el tractament de dades de contingut i metadades per part dels proveïdors de serveis de comunicacions³⁵. El RGPD, en canvi, opta per un enfocament basat en la gestió del risc que suposa una determinada activitat per als drets i llibertats dels interessats, oferint un total de sis bases jurídiques en el seu article 6 que gaudeixen d'un mateix estatus³⁶. Contràriament a aquest enfocament més flexible, es critica al RPCE la seva aposta per una prohibició general del tractament de dades de comunicació electrònica excepte en situacions permeses en una de les seves bases legals específiques (art. 6, apartats 2 i 3 del RPCE).

---

³⁴ Veure per exemple els informes de posicionament d'associacions representants d'interessos corporatius com ara:

- BUSINESS EUROPE. *The proposal for an ePrivacy Regulation*. [en línia]. Document de posicionament, 2017. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: https://www.businesseurope.eu/sites/buseur/files/media/position_papers/internal_market/2017-06-14_eprivacy_regulation.pdf
- e-COMMERCE EUROPE. *Policy recommendations for a better Regulation on Privacy and Electronic Communications*. [en línia]. Document de posicionament, 2017. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: <https://www.ecommerce-europe.eu/wp-content/uploads/2017/07/Ecommerce-Europe-Position-Paper-ePrivacy-July-2017-1.pdf>
- BITKOM. *Position Paper – ePrivacy Regulation. Bitkom views concerning the first Finnish Presidency's Discussion Paper* [en línia]. Document de posicionament, 2019. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: https://www.bitkom.org/sites/default/files/2019-07/20190701_bitkom_position_paper_on_eprivacy.pdf

³⁵ HÄRTING, *op.cit.*, pàg. 5. i ZWENNE, Gerrit-Jan et al., *op.cit.*, pàg. 37.

³⁶ USTARAN, *op.cit.*, pàg. 8.

Aquestes excepcions, que varien segons es tracti de metadades o dades de contingut, essent més restrictives en el cas de dades de les darreres, parteixen del consentiment de l'usuari final com a causa habilitant central, en situacions on el RGPD no l'exigiria. Per exemple, el RGPD permet el tractament de dades personals sense el consentiment de l'interessat en base a un contracte amb l'interessat per al qual sigui necessari el tractament de les seves dades (article 6, apartat 1b del RGPD). En canvi, fins i tot quan el tractament de dades personals és necessari per executar un contracte el RPCE exigeix el consentiment de l'usuari final per a poder tractar dades (personals) de contingut (article 6.3 RPCE). S'estableixen condicions més flexibles quan es tracta de dades de xarxa o de metadades, en què es permet prescindir del consentiment de l'usuari final quan el tractament de les mateixes sigui necessari per a transmetre la comunicació (en el cas de les dades de xarxa), o quan aquestes siguin necessàries a efectes de facturació, per a impedir l'ús abusiu dels serveis, o quan la prestació dels serveis sol·licitats no pugui efectuar-se a partir de dades anonimitzades (en el cas de metadades de comunicacions electròniques).

Aquesta major rigidesa del RPCE³⁷, a més, s'associa amb un impacte negatiu en el desenvolupament de l'economia europea basada en les dades, en la mesura que podria resultar limitadora de models de negoci basats en la intel·ligència artificial i l'explotació de les macrodades³⁸, així com del comerç en línia i de serveis en línia gratuïts que basen bona part dels seus ingressos en la publicitat digital³⁹.

Respecte a aquesta crítica, tots tres entrevistats s'hi mostren en desacord, justificant l'aposta conscient que fa el RPCE per un enfocament més restrictiu de les bases legals per al tractament de dades tenint en compte la seva aplicació a un àmbit tan sensible com és la protecció confidencialitat de les comunicacions en el context digital, a diferència de la normativa de protecció de dades que és d'aplicació general. Sembla ser que el principal motiu de controvèrsia té a veure amb la previsió al RGPD de 'l'interès legítim' com a base jurídica per a fonamentar el tractament legítim de dades personals, sense haver de comptar amb el consentiment de l'interessat, mentre que aquesta base jurídica és absent en la proposta de RPCE. Val a dir, tanmateix, que el Consell de la UE ha lluitat per incloure també aquesta base jurídica en el text del RPCE tot i que amb certes salvaguardes a fi de protegir el dret de privacitat dels individus. Concretament, el darrer text proposat per la presidència croata el febrer de 2020⁴⁰ preveu la

---

³⁷ ZWENNE, Gerrit-Jan et al, *op.cit.*, pàg. 37.

³⁸ BUTTARELLI, Giovanni. The urgent case for a new ePrivacy law [en línia]. *Blog del Supervisor Europeu de Protecció de Dades*. (19 d'octubre del 2018). [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: https://edps.europa.eu/press-publications/press-news/blog/urgent-case-new-eprivacy-law_fr

³⁹ FLAQUER RIUTORT, Juan. Nuevas tendencias y propuestas en el tratamiento legal del uso de cookies: especial referencia a la propuesta de reglamento comunitario sobre la privacidad y las comunicaciones electrónicas (e-privacy). A: *Revista Aranzadi de Derecho y Nuevas Tecnologías*. 2018. Núm. 47, ISSN 1696-035, pàgs. 31-32.

⁴⁰ UNIÓ EUROPEA. Nota de la Presidència del Consell de la UE a les Delegacions, 21 de febrer de 2020, 5979/20, *op.cit.*

inclusió de l'interès legítim com una base jurídica addicional per al tractament de metadades de comunicacions electròniques.

2.2.2 *Condicions del consentiment*

Una altra de les crítiques que es fa al text del RPCE té a veure novament amb el consentiment, però aquest cop no respecte del seu ús, sinó respecte de les condicions exigibles. D'acord amb el considerant núm. 18 i amb l'article 9 de la proposta de RPCE, a priori el consentiment de l'usuari final, amb independència de si és una persona física o jurídica, s'ha d'interpretar i estar subjecte a les mateixes condicions que el consentiment de l'interessat regulat a l'article 7 del RGPD. Això implica que s'ha de tractar d'un consentiment informat i específic per part de l'interessat, atorgat en base a condicions clares i intel·ligibles, i fàcilment revocable, com es desprèn del considerant 32 del RGPD:

*“El consentimiento debe darse mediante un **acto afirmativo claro que refleje una manifestación de voluntad libre, específica, informada, e inequívoca del interesado** de aceptar el tratamiento de datos de carácter personal que le conciernen, como una declaración por escrito, inclusive por medios electrónicos, o una declaración verbal”* (èmfasi afegit).

Tanmateix, l'apartat tercer de l'article 9 del RPCE afegeix una condició addicional consistent en la necessitat de recordar cada sis mesos als usuaris finals que hagin consentit el tractament de llurs dades (personals) la possibilitat de retirar el consentiment en qualsevol moment mentre duri el tractament:

*“Los usuarios finales que hayan dado su consentimiento para el tratamiento de datos de comunicaciones electrónicas con arreglo al artículo 6, apartado 2, letra c), y al artículo 6, apartado 3, letras a) y b), dispondrán de la posibilidad de retirar su consentimiento en cualquier momento, según lo dispuesto en el artículo 7, apartado 3, del Reglamento (UE) 2016/679, **y se les recordará esta posibilidad a intervalos regulares de seis meses mientras continúe el tratamiento**”.* (èmfasi afegit).

Aquest requisit addicional que imposa el RPCE en relació amb les condicions exigibles al consentiment de l'article 7 RGPD es considera contrari a aquest darrer, i d'acord amb la indústria constitueix una càrrega addicional per a les empreses que ofereixen serveis de comunicació electrònica, traduint-se alhora en una pitjor experiència per als usuaris dels serveis en qüestió⁴¹.

2.2.3 *Política de cookies*

Una altra contradicció que es destaca al text del RPCE té a veure amb la regulació de les *cookies*. Abans de entrar en l'anàlisi, convé recordar que les *cookies* són petits arxius de text que contenen informació sobre l'usuari i els seus interessos i preferències i que s'emmagatzemen en l'ordinador

---

⁴¹ BUSINESS EUROPE, *op.cit.*, pàg. 5.

d'un usuari mentre navega, sigui amb caràcter temporal o permanent. Mitjançant la *cookie*, aquestes dades són transmeses des del servidor de pàgines web al navegador de l'usuari i són retornades pel navegador en posteriors accessos a aquest mateix servidor⁴². D'aquesta manera la pàgina web obté informació de les preferències d'idioma de l'usuari o del tipus de publicitat que vol rebre, per exemple.

Concretament, es destaca el fet que el RGPD no exigeix necessàriament el consentiment per a l'ús de *cookies* que tractin dades personals, oferint diverses bases legals com ara l'interès legítim del responsable del tractament o l'existència d'un contracte entre aquest i l'interessat, mentre que les bases legals per a poder processar dades (personals o no) emmagatzemades als equips terminals dels usuaris o relativa a aquests equips són més restrictives, essent el consentiment de l'usuari la regla general. Els crítics destaquen que d'aquesta manera s'apliquen uns estàndards de protecció més alts respecte a l'ús de *cookies* en relació amb persones jurídiques, les quals queden dins l'àmbit de cobertura del RPCE i fora del RGPD, mentre que s'ofereix la possibilitat d'aplicar uns estàndards més flexibles i, per tant, menys protectors, en relació amb el tractament de dades personals de persones físiques, en relació amb les quals estarien també disponibles les bases legals més flexibles de l'article 6 RGPD.

Respecte a aquesta crítica, un dels entrevistats nega la incompatibilitat o contradicció entre un text i un altre, destacant que el RGPD només cita les *cookies* com una de les possibles maneres d'identificar una persona, sense regular-les pròpiament, mentre que el text del RPCE sí que ho fa, preveient obligacions específiques en relació amb les dades recollides per aquests identificadors en línia relatives als equips o terminals d'usuaris finals.

Un estudi del març de 2019⁴³ patrocinat per empresa danesa dedicada a l'anàlisi dels navegadors posava de manifest com grans empreses que proporcionen serveis de comunicació en línia fan servir *cookies* per rastrejar cerques realitzades per ciutadans fins i tot en pàgines web oficials de governs. En particular, aquestes cerques es basaven en paraules clau sobre temes sensibles com ara el VIH, l'alcoholisme o el càncer, potencialment reveladores de dades personals especials o sensibles dels individus que les realitzaven. Informes com aquest justifiquen la importància de comptar amb una regulació estricta en l'àmbit de les comunicacions electròniques i de rebutjar bases legals flexibles i vagues com 'l'interès legítim', que podria permetre un ús impredecible i no desitjable de les dades intercanviades en el context de comunicacions electròniques per part de les empreses que operen en aquest sector.

---

⁴² KOSTA, Eleni. Peeking into the cookie jar: the European approach towards the regulation of cookies. A: *International Journal of Law and Information Technology*. 2013. Vol. 21, Núm. 4, pàg. 381.

⁴³ COOKIEBOT. *Ad Tech Surveillance on the Public Sector Web - A special report on pervasive tracking of EU citizens on government and health service websites*. [en línia]. Informe en format powerpoint, 2019. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: <https://www.cookiebot.com/media/1121/cookiebot-report-2019-medium-size.pdf>

La taula a continuació resumeix els grans tipus de *cookies* que existeixen en el mercat en atenció a la seva finalitat, indicant en quins casos el RPCE exigeix el consentiment de l'usuari i en quins no. En línies generals, no cal sol·licitar el consentiment de l'usuari per autoritzar l'ús i emmagatzematge de *cookies* que siguin estrictament necessàries per poder prestar el servei sol·licitat per l'usuari d'acord amb els seus paràmetres de preferència, per a efectuar la transmissió d'una comunicació electrònica, o per mesurar el tràfic o l'audiència en un lloc web, d'acord amb les exempcions previstes a l'article 8.1 de la proposta de RPCE. Val a dir que el consentiment per a l'ús de *cookies* en el RPCE s'ha d'obtenir d'acord amb els requisits exigits al RGPD, és a dir, mitjançant un "acte afirmatiu que manifesti la seva voluntat lliure, específica, informada i inequívoca" d'acceptar l'emmagatzematge de *cookies* en el seu equip i el seu accés"⁴⁴.

Taula 1: Tipologia de *cookies* segons finalitat i exigències de consentiment

TIPUS DE COOKIE ⁴⁵	DESCRIPCIÓ	CONSENTIMENT EXIGIT PEL RPCE?
COOKIES DE SEGUIMENT O DE RASTREIG (TRACKING)	Tenen com a objectiu rastrejar el comportament dels usuaris a internet per entendre les seves preferències de navegació i poder-los enviar publicitat adaptada, obtenir perfils o explotar aquestes dades per extreure'n tendències. Aquest tipus de <i>cookies</i> graven patrons de conducta dels usuaris com les pàgines que visiten i durant quant de temps hi romanen, la rapidesa i la manera en què es mouen per la pàgina, i els objectes o continguts que cliquen. També es coneixen com a 'cookies de tercers', ja que solen ser emplaçades per empreses de publicitat en línia en llocs web d'altres a fi d'obtenir informació dels usuaris que les visiten, tot i que també poden ser utilitzades pel propi propietari del servidor que es visita (<i>first-party cookies</i>)	Sí, sempre. A més, el preàmbul del RPCE afegeix als requisits del consentiment del RGPD la necessitat d'oferir a l'usuari la possibilitat de seleccionar diferents opcions de privacitat, des del nivell més elevat (rebutjar qualsevol <i>cookie</i>), o acceptar-les totes, passant per un nivell intermedi (acceptar <i>cookies</i> del lloc web que es visita però rebutjar les <i>cookies</i> de tercers no vinculats amb el servei).
COOKIES DE SESSIÓ I D'AUTENTICACIÓ	A diferència de les <i>cookies</i> permanents, com les de rastreig, es tracta de <i>cookies</i> que es creen de forma temporal en una subcarpeta del navegador mentre l'usuari visita una pàgina web, i s'esborren quan l'usuari l'abandona. Són el tipus de <i>cookies</i> que utilitzem quan estem realitzant una compra en línia, per exemple, per l'autocompletament de formularis en línia, o per accedir a un determinat servei mitjançant usuari i contrasenya, i ens eviten haver de repetir les nostres dades cada cop que canviem de pàgina.	No, sempre que es tracti de <i>cookies</i> temporals es poden beneficiar de l'exempció d'èstricta necessitat de l'article 8 RPCE, llevat que a banda de permetre l'autenticació de l'usuari o l'accés a un servei es facin servir per a altres finalitats de rastreig. En aquest últim cas caldria obtenir el consentiment de l'usuari.
COOKIES DE SEGURETAT	<i>Cookies</i> l'objectiu de les quals és prevenir abusos en l'accés a un determinat producte o servei, per exemple, amb l'objectiu de detectar repetits intents fallits de connexió.	No, sempre que es facin servir estrictament amb finalitat de prevenir abusos es poden beneficiar de l'exempció d'èstricta necessitat de l'article 8 RPCE.
COOKIES DE PARAMETRITZACIÓ DE PREFERÈNCIES	<i>Cookies</i> la finalitat dels quals és recollir les preferències dels usuaris en la navegació, com per exemple la llengua, el fus horari o el tipus de font.	No, aquest tipus de <i>cookies</i> es beneficien de l'exempció d'èstricta necessitat de l'article 8 RPCE sempre que no estiguin vinculades a un identificador permanent i es limitin a la finalitat adequada. Aquesta exempció també es pot estendre a <i>cookies</i> persistents, sempre que l'usuari rebi informació suficient sobre el fet que la <i>cookie</i> desarà informació sobre les seves preferències amb caràcter permanent.

Font: Elaboració pròpia

⁴⁴ Considerant núm. 24 de la proposta de RPCE.

⁴⁵ ICO. *How do we comply with the cookie rules?* [en línia] [Consulta: 14/05/2020]. Disponible a: <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-pecr/guidance-on-the-use-of-cookies-and-similar-technologies/how-do-we-comply-with-the-cookie-rules/>

2.2.4 Opcions de configuració de privacitat ab initio

Tant el RGPD com la proposta de RPCE advoquen per l'ús de paràmetres tècnics que permetin a l'usuari gestionar de forma fàcil les seves preferències de privacitat, evitant així els anomenats 'cookie banners' o avisos de *cookies* mitjançant finestres emergents que entorpeixen la navegació dels usuaris a internet, obligant-los a acceptar contínuament l'ús de *cookies* de rastreig per a poder accedir als seus serveis o continuar navegant. Cal recordar, a més, que aquests avisos sovint estan acompanyats d'informació de privacitat poc clara o difícil de processar que s'acaba traduïnt en una major vulnerabilitat dels usuaris. Així, el considerant 32 del RGPD estableix que:

*"El consentimiento [...] podría incluir marcar una casilla de un sitio web en internet, **escoger parámetros técnicos para la utilización de servicios de la sociedad de la información**, o cualquier otra declaración o conducta que indique claramente en este contexto que el interesado acepta la propuesta de tratamiento de sus datos personales. [...]. Cuando el tratamiento tenga varios fines, debe darse el consentimiento para todos ellos. Si el consentimiento del interesado se ha de dar a raíz de una solicitud por medios electrónicos, la solicitud ha de ser clara, concisa y **no perturbar innecesariamente el uso del servicio para el que se presta**"* (èmfasi afegit).

De manera similar, el considerant 22 de la proposta de RPCE estableix el següent:

*"Los métodos empleados para suministrar información y obtener el consentimiento del usuario final deben ser lo más sencillos posible. Habida cuenta de la utilización generalizada de cookies de rastreo y otras técnicas de seguimiento, a los usuarios finales se les pide cada vez más que den su consentimiento para almacenar dichas cookies en sus equipos terminales. Como consecuencia de ello, **los usuarios finales se ven agobiados por las solicitudes de consentimiento. Este problema se puede resolver con el uso de medios técnicos para dar el consentimiento, por ejemplo a través de parámetros transparentes y sencillos.** El presente Reglamento debe prever, pues, **la posibilidad de manifestar el consentimiento mediante el uso de los ajustes adecuados del navegador o de otra aplicación**"* (èmfasi afegit).

Tots dos textos aposten clarament pel **principi de privacitat des del disseny i per defecte** establert al RGPD, segons el qual les empreses i organitzacions han d'aplicar mesures tècniques i organitzatives des de l'inici del tractament de dades a fi de garantir la intimitat i la protecció de dades del primer moment, i assegurar que, per defecte, només siguin tractades les dades personals necessàries per a les finalitats específiques identificades, pel mínim temps necessari i accessibles al mínim nombre de persones. Avui dia la majoria de navegadors estan configurats de tal manera que, per defecte, els usuaris hagin d'acceptar totes les *cookies* per a seguir navegant. Tanmateix, el fet d'afavorir l'ús de paràmetres de navegació restrictius per defecte a nivell de privacitat pot conduir precisament a les empreses a recórrer encara més a l'ús d'avisos de *cookies* per gestionar els accessos als seus serveis, i afavorir així les grans empreses d'internet com Facebook o Google amb major facilitat per recollir el consentiment dels seus

usuaris⁴⁶, anant justament contra del que persegueixen tant el RGPD com el RPCE⁴⁷. A banda d'això, també es qüestiona si l'ús de paràmetres de privacitat per defecte en els navegadors d'internet com a mecanisme per a centralitzar el consentiment de l'usuari encaixa amb el caràcter específic del consentiment en base a objectius o finalitats de tractament concretes que recull el RGPD⁴⁸.

2.2.5 Duplicitats

Hem vist en l'apartat 2.1 que la proposta de RPCE és una *lex specialis* enfront la *lex generalis* del RGPD. Això comporta, com hem vist, que el RPCE desplaça el RGPD allà on el primer aporta una regulació més específica. Tanmateix, alguns estudis⁴⁹ i posicionaments per part del sector de les telecomunicacions en resposta a la consulta pública de la Comissió Europea sobre la revisió de la Directiva de Privacitat electrònica⁵⁰ destaquen una duplicitat innecessària en alguns aspectes del RGPD i la normativa de privacitat, apuntant a la tècnica de la remissió com una opció més desitjable per part del legislador en lloc de fer ús a una repetició no sempre consistent⁵¹.

Sense entrar en detall, exemples d'aquestes duplicitats al·legades són: la regulació del **consentiment**, recollit a l'article 9 de la proposta de RPCE en remissió a l'article 7 del RGPD però amb alguns matisos addicionals; el protocol d'actuació de qui tracta les dades en cas d'**incidents de seguretat** i la transparència en relació amb els interessats o usuaris afectats⁵² (art. 17 RPCE i art. 33 i 34 RGPD); les **vies de recurs i l'indar de sancions aplicables** en cas d'infraccions (art. 21, 23 i 24 RPCE i 77-79 i 83 i 84 RGPD)⁵³, o la política de **preservació de dades personals i l'obligació de suprimir-les** quan finalitzi la finalitat del tractament⁵⁴ (article 7 RPCE i article 5.1e i 17 RGPD, que recullen el principi de limitació del termini de conservació).

---

⁴⁶ FLAQUER RIUTORT, Juan, *op.cit.*, pàg. 32.

⁴⁷ HÄRTING, *op.cit.*, pàgs. 31-32.

⁴⁸ COMMERCE EUROPE, *op. cit.*, pàg. 6. També FLAQUER RIUTORT, Juan. *op.cit.*, pàg. 32.

⁴⁹ ZWENNE, Gerrit-Jan et al., *op.cit.*, pàg.4.

⁵⁰ COMISSIÓ EUROPEA. *Synopsis report of the pubic consultation on the evaluation and review of the ePrivacy Directive* [en línia]. Luxemburg: Oficina de Publicacions de la Unió Europea, 2016, pàg. 5. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=40777.

⁵¹ BUSINESS EUROPE, *op.cit.*, pàg. 13.

⁵² *Ibid.*, pàg. 12.

⁵³ *Ibid.*, pàg. 13.

⁵⁴ HÄRTING, *op.cit.*, pàg. 5.

3 PERSPECTIVES FUTURES

D'acord amb els entrevistats el RPCE és una normativa necessària i adequada, fins i tots per aquells que no estan satisfets amb algunes o diverses parts de l'articulat de la proposta. La Directiva de privacitat de 2002 (actualitzada per últim cop el 2009) ha quedat desfasada en relació amb la ràpida evolució tecnologia dels darrers anys i la creixent preocupació dels ciutadans per la invasió de la seva privacitat en l'àmbit digital. Una nova actualització esdevé, per tant, inevitable.

Malgrat les crítiques de la indústria respecte el caràcter restrictiu del text en relació amb el RGPD, el cert és que la proposta de la Comissió Europea aporta noves bases legals per al tractament de dades i metadades de comunicacions electròniques respecte de la Directiva de privacitat actual, que únicament contempla el consentiment de l'usuari. A més d'aportar una major flexibilitat a la indústria, la proposta de RPCE també és més favorable per als ciutadans, atès que inclou per primer cop dins del seu àmbit d'aplicació i preveu regles i obligacions específiques per als anomenats 'serveis de transmissió lliure', com ara Google Gmail, Skype o Facebook, que han anat guanyant terreny en els darrers anys en l'àmbit de les comunicacions interpersonals respecte dels operadors de serveis de telecomunicacions tradicionals.

La inclusió d'aquestes empreses, entre elles gegants tecnològics com Google, en la normativa de privacitat podria aprofitar-se, a més, per mitigar o contrarestar els efectes negatius sobre la competència vinculats al RGPD en l'anomenat sector *ad tech* o de la publicitat en línia, del qual depenen molts editors i empreses dedicades al comerç en línia. Literatura recent⁵⁵ aporta evidència empírica de com el RGPD ha afavorit la concentració del mercat en un sector de la publicitat en línia ja fortament dominat per Google, i en detriment de petites i mitjanes empreses de publicitat i editorials. Així, el marc més estricte de protecció de dades, la càrrega burocràtica addicional exigida per a assegurar el compliment de les obligacions per als responsables de tractament, i les amenaces de multes elevades en cas d'incompliment, han portat moltes empreses de publicitat a concentrar les seves inversions en gegants com Google o Facebook, a qui consideren millor posicionats per garantir el compliment de la normativa. En paral·lel, semblaria que Google ha fet servir la normativa de protecció de dades més estricta com una excusa per a restringir l'accés a dades personals a tercers, incidint negativament en la competència en el mercat publicitari digital. En aquest sentit, el nou RPCE podria veure's com una oportunitat per contrarestar alguns dels efectes negatius indesitjables derivats de l'aplicació

---

⁵⁵ GERADIN, Damien; KARANIKIOTI, Theano and KATSIFIS, Dimitrios. GDPR Myopia: How a Well-Intended Regulation ended up Favoring Google in Ad Tech. A: *TILEC Discussion Paper*. 2020, No. 2020-012, pàgs. 38-39. ISSN 1572-4042. [Consulta: 14/05/2020]. Disponible a: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3598130

de la normativa protecció de dades, tot imposant obligacions específiques als gegants tecnològics amb una posició dominant en el mercat de les dades personals.

A banda d'això, cal destacar que el nou RPCE preveu un marc d'aplicació i execució més eficaç, en la mesura que es passa d'un instrument d'aplicació indirecta i mediata a un instrument d'aplicació directa i immediata com és un reglament, oferint una major harmonització de les regles a nivell europeu i, per tant, una major seguretat jurídica tant per a les empreses que operen en aquest àmbit en més d'un país com per als usuaris dels serveis de comunicació electrònica.

D'altra banda, un punt al qual no s'ha fet referència en aquest treball però que constitueix una novetat important de la proposta de RPCE a efectes executius és el fet que preveu la unificació de les autoritats responsables per a supervisar les vulneracions de drets tant dins del RGPD com en l'àmbit de la confidencialitat de les comunicacions electròniques, que fins ara havien recaigut sovint en autoritats diferents a nivell dels estats membres. Tot plegat hauria de contribuir a una major consistència en la garantia de drets que, tot i ser diferents i estar regulats separatament en la CDFUE i estar desenvolupats en normativa derivada també diferenciada, en definitiva estan força relacionats. Així, Europa ha comptat amb normativa específica en l'àmbit de la privacitat de les comunicacions des de mitjans dels anys 90, quan es va adoptar la primera Directiva sobre la protecció de la intimitat en el sector de les telecomunicacions⁵⁶. En paral·lel, Europa també s'ha dotat de legislació específica en l'àmbit de la protecció de dades personals des del 1995, en què es va adoptar la primera Directiva 95/46/CE prèviament referida. La proposta de RPCE no pretén, doncs, crear nous drets o regular àmbits nous, com alguns representants de la indústria reivindiquen, sinó actualitzar una normativa existent a la llum dels canvis tecnològics i les necessitats dels nous temps, tot alineant-la amb el nou marc de protecció de dades.

Per tots aquests motius els entrevistats coincideixen que encara que la indústria de les telecomunicacions i altres grups d'interès segueixin intentant posposar l'aprovació d'aquesta normativa, més tard o més d'hora acabarà succeint. En tot cas, tenint en compte el fracàs del text de compromís proposat per la presidència finlandesa del Consell de la UE el novembre del 2019, el baix perfil de l'actual presidència croata en aquest tema, i l'impacte de l'actual crisi sanitària, que desviarà l'atenció de la UE cap a altres prioritats més urgents a la tornada a la "nova normalitat", res fa pensar que es pugui arribar a un acord aquest any. Algun entrevistat més optimista creu que la presidència alemanya que arrenca al juny de 2020 podria aconseguir avenços importants, tenint en compte que la privacitat és una qüestió important per a aquest país, però tot dependrà en gran mesura de l'evolució de la crisi del COVID-19. Sigui com sigui,

---

⁵⁶ UNIÓ EUROPEA. Directiva 97/66/CE del Parlament Europeu i del Consell de 15 de desembre de 1997 relativa al tractament de dades personals i a la protecció de la intimitat en el sector de les telecomunicacions. Diari Oficial de la Unió Europea, 30 de gener de 1998, L 24, 8 pàgs.

si en el millor dels casos els triàlegs interinstitucionals de negociació iniciessin després de l'estiu i s'arribés a un acord a principis de 2021, el text podria entrar en vigor com a molt aviat el 2023, si es manté el període de transició de 24 mesos que preveu el darrer esborrany disponible del Consell de la UE. Per tant, lluny del 25 de maig de 2018, que és la data en què la Comissió Europea preveia l'entrada en aplicació de la nova normativa de privacitat, paral·lelament a l'entrada en aplicació del RGPD, el RPCE podria veure la llum cinc anys després com a molt d'hora.

CONCLUSIONS

L'objectiu d'aquest treball era fer una anàlisi comparada entre el futur RPCE i el RGPD precisant, en primer lloc, l'àmbit d'aplicació respecte de cada norma i les novetats aportades pel RPCE respecte de la Directiva existent i, en segon lloc, posant de relleu les àrees d'intersecció i les possibles inconsistències o incompatibilitats entre ambdues normatives en aquells àmbits on concorren tenint en compte el principi d'especialitat. Per a fer-ho, l'autora s'ha basat en literatura existent i en entrevistes realitzades amb tres persones coneixedores de la normativa estudiada en les institucions europees.

PRIMERA.- El RPCE i el RGPD **regulen drets relacionats però diferenciats** que troben el seu origen, respectivament, en els articles 7 i 8 de la CDFUE. El RGPD regula el dret de les persones físiques a la protecció de les seves dades personals amb caràcter general, mentre que la proposta de RPCE regula el dret de les persones físiques i també jurídiques a la protecció de la confidencialitat de les seves comunicacions, específicament en el context electrònic, podent incloure tant informació de caràcter personal com no personal.

SEGONA.- Com a novetats principals respecte de la normativa de privacitat existent, la proposta de RPCE inclou:

- una **major harmonització de les regles** a nivell Europeu, gràcies al nou tipus d'instrument legislatiu proposat;
- **bases jurídiques addicionals** per al processament de dades intercanviades en el context de serveis de comunicació electrònics, proporcionant una major flexibilitat a la indústria;
- un **abast material i subjectiu ampliat**, ampliant la cobertura als anomenats 'serveis de transmissió lliure', que proporcionen serveis de comunicació interpersonal, i oferint també protecció a efectes de confidencialitat a les metadades i a noves formes de comunicació màquina a màquina;
- major **claredat respecte a l'àmbit geogràfic** d'aplicació;
- **major protecció i facilitat de l'usuari** a l'hora de gestionar les seves preferències de privacitat (regles específiques per a les *cookies*, configuració de paràmetres per defecte en el navegador, etc.), i
- una **aplicabilitat reforçada i consistent** gràcies a la centralització de les competències de supervisió del compliment de la normativa de privacitat i de protecció de dades en les mateixes autoritats a nivell nacional i europeu.

TERCERA.- El RPCE i el RGPD mantenen entre ells una **relació d'especialitat**, resultant el RGPD aplicable amb caràcter general quan es tracten dades de caràcter personal, llevat que la normativa de privacitat prevegi regles més específiques. Una clara manifestació d'aquest principi s'observa en les diverses referències del RPCE a conceptes i definicions recollits al RGPD, com

la noció de 'consentiment' o el principi de protecció de dades 'des del disseny i per defecte', així com també en la regulació específica que fa el RPCE d'algunes àrees com el màrqueting no sol·licitat o la tecnologia de rastreig (*cookies*), regulades al RGPD amb caràcter més general. En els àmbits de concurrència entre ambdues normatives; és a dir, quan es tracten dades personals de persones físiques en el context específic de comunicacions electròniques, el RPCE precisa i desplaça el RGPD en tant que *lex specialis*. Finalment, hi ha àrees en què el RPCE complementa el RGPD, estenent la protecció i els drets reconeguts a les persones físiques en el RGPD pel que fa al tractament de llurs dades personals a les persones jurídiques.

QUARTA.- La proposta de RPCE és **una reforma necessària i adequada**, que té com a objectiu actualitzar una normativa que ha quedat desfasada des de la darrera revisió el 2009 considerant els canvis tecnològics i econòmics que s'han succeït des d'aleshores. Moltes crítiques que se li fan a nivell d'inconsistència o contradicció amb el RGPD no són vàlides, atès que el text proposat busca deliberadament ser més estricte o precisar el règim general establert al RGPD, atenent a l'àmbit especialment sensible sobre el qual es projecta, com és el sector de les telecomunicacions i de la indústria de la publicitat digital. Tanmateix, sí és cert que, en general, hauria estat preferible fer un major ús de la tècnica de la remissió per a referir-se a conceptes ja desenvolupats al RGPD, tal com es fa respecte de conceptes definits en altres normatives, en lloc d'optar per una duplicació no sempre plenament coincident. I això tant a efectes d'economia del llenguatge i simplificació com de seguretat jurídica.

CINQUENA.- Finalment, s'ha cridat l'atenció també sobre **possibles buits legals** que podrien conduir a resultats indesitjables a nivell de privacitat dels usuaris a l'hora d'aplicar aquesta normativa en el futur. Així, l'actual redacció podria habilitar o permetre el tractament ulterior de dades personals inicialment processades d'acord amb una base jurídica estricta en el RPCE amb fonament en el marc de tractament més flexible que proporciona el RGPD.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Legislació i treballs legislatius

[1] UNIÓ EUROPEA. Directiva 95/46/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 24 d'octubre de 1995, relativa la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades. Diari Oficial de la Unió Europea, 23 de novembre de 1995, L 281, pàgs. 31–50.

[2] UNIÓ EUROPEA. Directiva 97/66/CE del Parlament Europeu i del Consell de 15 de desembre de 1997 relativa al tractament de dades personals i a la protecció de la intimitat en el sector de les telecomunicacions. Diari Oficial de la Unió Europea, 30 de gener de 1998, L 24, 8 pàgs.

[3] UNIÓ EUROPEA. Directiva 2002/58/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de juliol de 2002, relativa al tractament de dades personals i a la protecció de la intimitat en el sector de les comunicacions electròniques (Directiva de privacitat i comunicacions electròniques). Diari Oficial de la Unió Europea, 31 de juliol de 2002, L 201, pàg. 37-47.

[4] UNIÓ EUROPEA. Directiva 2009/136/CE del Parlament Europeu i del Consell de 25 de novembre de 2009, per la qual es modifiquen la Directiva 2002/22/CE relativa al servei universal i als drets dels usuaris en relació amb les xarxes i els serveis de comunicació electrònics, la Directiva 2002/58/CE relativa al tractament de dades personals i a la protecció de la intimitat en el sector de les comunicacions electròniques i el Reglament (CE) no 2006/2004 sobre la cooperació en matèria de protecció dels consumidors. Diari Oficial de la Unió Europea, 18 de desembre de 2009, L 337/11, pàg. 11-36.

[5] UNIÓ EUROPEA. Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions “Una Estratègia per al Mercat Únic Digital d'Europa”, 6 de maig de 2015, COM(2015) 192 final, 23 pàgines.

[6] UNIÓ EUROPEA. Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea. Diari Oficial de la Unió Europea, 18 de desembre del 2000, C 364/1, pàgs. 389–405.

[7] UNIÓ EUROPEA. Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament General de Protecció de Dades). Diari Oficial de la Unió Europea, 4 de maig de 2016, L 119, pàgs. 1-88.

[8] UNIÓ EUROPEA. Proposta de Reglament del Parlament Europeu i del Consell sobre el respecte de la vida privada i la protecció de dades personals en el sector de les comunicacions electròniques i pel qual es deroga la Directiva 2002/58/CE (Reglament de privacitat i comunicacions electròniques), 10 de gener de 2017, COM/2017/010 final - 2017/03 (COD), 41 pàgines.

[9] UNIÓ EUROPEA. Directiva (UE) 2018/1972 del Parlament Europeu i del Consell, d'11 de desembre de 2018, per la qual s'estableix el Codi Europeu de les Comunicacions Electròniques (versió refosa), Diari Oficial de la Unió Europea, 17 de desembre de 2018, L 321/36, pàgs. 36–214, Article 2.4.

[10] UNIÓ EUROPEA. Nota de la Presidència del Consell de la UE a les Delegacions: Proposta de Reglament del Parlament Europeu i del Consell relativa al respecte de la vida privada i a la protecció de les dades persones en les comunicacions electròniques pel qual es deroga la

Directiva 2002/58/CE (Reglament de privacitat i comunicacions electròniques), 8 de novembre de 2019, 13808/19, 92 pàgines.

[11] UNIÓ EUROPEA. Nota de la Presidència del Consell de la UE a les Delegacions: Proposta de Reglament del Parlament Europeu i del Consell relativa al respecte de la vida privada i a la protecció de les dades persones en les comunicacions electròniques pel qual es deroga la Directiva 2002/58/CE (Reglament de privacitat i comunicacions electròniques), 21 de febrer de 2020, 5979/20, 32 pàgines.

[12] UNIÓ EUROPEA. *Synopsis report of the public consultation on the evaluation and review of the ePrivacy Directive* (informe de síntesi de la consulta pública sobre l'avaluació de la Directiva de privacitat) [en línia]. Luxemburg: Oficina de Publicacions de la Unió Europea, 2016, 19 pàgs. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=40777.

Decisions administratives

[13] COMITÈ EUROPEU DE PROTECCIÓ DE DADES. *Opinion 6/2017 on the Proposal for a Regulation on Privacy and Electronic Communications (ePrivacy Regulation)* [en línia]. Opinió emesa per l'òrgan responsable de la consistència en l'aplicació del RGPD, 2017, 40 pàgs. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/17-04-24_eprivacy_en.pdf

[14] COMITÈ EUROPEU DE PROTECCIÓ DE DADES. *Opinion 5/2019 on the interplay between the ePrivacy Directive and the GDPR, in particular regarding the competence, tasks and powers of data protection authorities* [en línia]. Opinió emesa per l'òrgan responsable de la consistència en l'aplicació del RGPD, 2019, 25 pàgs. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/201905_edpb_opinion_eprivacydir_gdpr_interplay_en_0.pdf

Llibres i estudis

[15] BEELEN, Alex. Fiche de guidance n° 37 ePrivacy. A: *Guide pratique du RGPD – Fiches de guidance*. Brussel·les: Bruylant, 2019, pàgs. 267-272.

[16] GIL GONZÁLEZ, Elena; DE HERT, Paul y PAPAKONSTANTINOU, Vagelis. The proposed ePrivacy Regulation: The Commission's and the Parliament's drafts at the crossroads? A: *Brussels Privacy Hub* [en línia]. 2020. Vol. 6, núm., 20, pàg. 1-29 [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: <https://brusselsprivacyhub.eu/publications/BPH-Working-Paper-VOL6-N20.pdf>

[17] HÄRTING, Niko. Study on the impact of the Proposed ePrivacy Regulation [en línia]. Berlín: Härting Rechtsanwälte PartGmbH, 2017, 53 pàgs. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: https://www.haerting.de/sites/default/files/downloads/study_on_the_impact_of_the_proposed_e_privacy_regulation.pdf

[18] USTARAN, Eduardo. Study of proposal for an ePrivacy Regulation [en línia]. Berlín: Hogan Lovells, 2019, 14 pàgs. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: https://www.hoganlovells.com/~media/hoganlovells/pdf/2019/2019_11_25_study_eprivacy_regulation.pdf?la=en

[19] VILLABELLA ARMENGOL, Carlos Manuel. Los métodos en la investigación jurídica. Algunas precisiones. A: GODÍNEZ MÉNDEZ, Wendy i GARCÍA PEÑA, José Heriberto. *Metodologías: Enseñanza e Investigación Jurídica*. México D.F: Universidad Nacional Autónoma de México, 2015. Pàgs. 936-952. ISBN 978-607-02-6248-7.

[20] ZUIDERVEEN, Frederik; JORIS VAN HOBOKEN, Borgesius, et al. *An assessment of the Commission's Proposal on Privacy and Electronic Communications* [en línia]. Luxemburg: Oficina de Publicació de la Unió Europea, 2017. ISBN 978-92-846-1100-3, 128 pàgs. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/583152/IPOL_STU\(2017\)583152_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/583152/IPOL_STU(2017)583152_EN.pdf).

[21] ZWENNE, Gerrit-Jan, KROES, Quinten i VAN EYMEREN, Joost. *ePR vis-à-vis GDPR - A comparative analysis of the ePrivacy Regulation and the General Data Protection Regulation* [en línia]. Amsterdam: Brinken Advocaten, 2018, 38 pàgs. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: https://www.informationpolicycentre.com/uploads/5/7/1/0/57104281/cipl-brinkhof_RPCE_study.pdf

Articles doctrinals

[22] FLAQUER RIUTORT, Juan. Nuevas tendencias y propuestas en el tratamiento legal del uso de cookies: especial referencia a la propuesta de reglamento comunitario sobre la privacidad y las comunicaciones electrónicas (e-privacy). A: *Revista Aranzadi de Derecho y Nuevas Tecnologías*. 2018. Núm. 47, 34 pàgs, ISSN 1696-0351.

[23] GERADIN, Damien; KARANIKIOTI, Theano and KATSIFIS, Dimitrios. GDPR Myopia: How a Well-Intended Regulation ended up Favoring Google in Ad Tech. A: *TILEC Discussion Paper*. 2020, No. 2020-012, 40 pàgs. [Consulta: 14/05/2020]. Disponible a: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3598130

[24] JONES, Richard i TAHRI, Dalal. EU law requirements to provide information to website visitors. A: *Computer Law & Security Review*. 2010. Núm. 26, pàgs. 613-620.

[25] KOSTA, Eleni. Peeking into the cookie jar: the European approach towards the regulation of cookies. A: *International Journal of Law and Information Technology*. 2013. Vol. 21, No. 4, pàg. 380-406.

[26] PANIZA FULLANA, Antonia. Una nueva era en la privacidad y las comunicaciones electrónicas: la Propuesta de Reglamento del Parlamento Europeo y del Consejo sobre el respeto de la vida privada y la protección de los datos personales en el sector de las comunicaciones electrónicas. A: *Revista Doctrinal Aranzadi Civil-Mercantil*. 2017, Núm.7, ISSN 2174-1840, pàgs. 105-122.

Blogs

[27] BUTTARELLI, Giovanni. The urgent case for a new ePrivacy law [en línia]. *Blog del Supervisor Europeu de Protecció de Dades*. (19 d'octubre de 2018). [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: https://edps.europa.eu/press-publications/press-news/blog/urgent-case-new-eprivacy-law_fr

[28] DEWITTE, Pierre. Email me not: direct marketing, GDPR and ePrivacy Regulation [en línia]. *Blog de la Universitat de KU Leuven (Centre for IT and IP Law)*. (20 de novembre de 2018). [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: <https://www.law.kuleuven.be/citip/blog/email-me-not-direct-marketing-gdpr-and-eprivacy-regulation/>

Documents de posicionament

[29] BITKOM. *Position Paper – ePrivacy Regulation. Bitkom views concerning the first Finnish Presidency's Discussion Paper* [en línia]. Document de posicionament, 2019. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: https://www.bitkom.org/sites/default/files/2019-07/20190701_bitkom_position_paper_on_eprivacy.pdf

[30] BUSINESS EUROPE. *The proposal for an ePrivacy Regulation*. [en línia]. Document de posicionament, 2017. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: https://www.businesseurope.eu/sites/buseur/files/media/position_papers/internal_market/2017-06-14_eprivacy_regulation.pdf

[31] e-COMMERCE EUROPE. *Policy recommendations for a better Regulation on Privacy and Electronic Communications*. [en línia]. Document de posicionament, 2017. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: <https://www.ecommerce-europe.eu/wp-content/uploads/2017/07/Ecommerce-Europe-Position-Paper-ePrivacy-July-2017-1.pdf>

Altres

[32] COMISSIÓ EUROPEA. *Flash Eurobarometer 443 e-Privacy* [en línia] Luxemburg: Oficina de Publicacions de la Unió Europea, 216. ISBN 978-92-79-63169-6 [Consulta: 29/03/2020]. Disponible a: <https://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/FLASH/surveyKy/2124>.

[33] COOKIEBOT. *Ad Tech Surveillance on the Public Sector Web - A special report on pervasive tracking of EU citizens on government and health service websites*. [en línia]. Informe en format powerpoint, 2019. [Consulta: 17/05/2020]. Disponible a: <https://www.cookiebot.com/media/1121/cookiebot-report-2019-medium-size.pdf>

[34] ICO. *How do we comply with the cookie rules?* [en línia] [Consulta: 14/05/2020]. Disponible a: <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-pecr/guidance-on-the-use-of-cookies-and-similar-technologies/how-do-we-comply-with-the-cookie-rules/>

ANNEXOS

Annex I: Qüestionari utilitzat per a guiar les entrevistes

Annex II: Síntesi de les entrevistes dutes a terme